

Program wychowawczy Społecznej Szkoły Podstawowej nr 2 w Białymstoku

„Wychowanie jest to proces towarzyszenia danej osobie w przybliżaniu się do wartości, w poddaniu się jej właściwym, niezbędnym doświadczeniom i takim organizowaniu tych doświadczeń, by nadawały znaczenie działaniom życiowym.”

wg L. Pounds i R. L. Garretson

Rozdział I. Wstęp

Program wychowawczy szkoły zawiera zasady jakimi kierują się nauczyciele w dążeniu do wychowania ucznia zgodnie z przyjętymi normami etycznymi, społecznymi i kulturowymi.

W związku z ustawą z dn. 8.01.1999 roku wprowadzającą reformę oświaty nasza szkoła stworzyła własny program wychowawczy. W swoich założeniach opieramy się na Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 6.04.1997r. zapewniającej rodzicom prawo do wychowania dzieci zgodnie z własnymi przekonaniem, w duchu wolności sumienia i wyznania (art. 48; art. 53 ust. 3 Konstytucji RP).

Podstawę prawną naszej pracy stanowi również ustawa z dn. 7.09.1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. Nr 95, poz. 425 z późniejszymi zmianami), w której podkreślono wspomaganie przez szkołę wychowawczej roli rodziny, jak również prawo do wychowania w myśl chrześcijańskiego systemu wartości.

Dokument uwzględnia też Statut Szkół i Deklarację Programową „Towarzystwa Oświatowego Narewska”, która za szczególny obowiązek szkoły uznaje zagwarantowanie uczniom warunków do wszechstronnego rozwoju, zapewnienia im poczucia bezpieczeństwa oraz umożliwienie kształtowania własnego systemu wartości, z uwzględnieniem zasad tolerancji, akceptacji indywidualnych postaw i poszanowania godności.

Nasza szkoła pragnie więc nie tylko przekazywać wiedzę, ale też wychowywać młode pokolenie.

Program wychowawczy szkoły zawiera rozdziały:

- Misja wychowawcza szkoły i jej cele
- Długofalowa realizacja celów pracy wychowawczej szkoły
- Inne realizowane treści wychowawcze
- Podkreślenie roli nauczyciela wychowawcy
- Sylwetka absolwenta
- Kalendarz uroczystości
- Integracja wychowawczych działań szkoły i rodziny.

Rozdział II. Misja wychowawcza szkoły i jej cele ogólne.

1. Misja wychowawcza.

Jesteśmy szkołą, która opiera swoje działania na takich wartościach jak: **miłość, mądrość, wolność**. Struktura naszej szkoły opiera się na zgodnym współistnieniu i współpracy trzech stanów: nauczycieli, uczniów i rodziców. Szanujemy prawo każdego człowieka do odmienności myśli, poglądów, wyboru dróg życiowych, oryginalności i kreatywnego myślenia. Pielęgnowujemy umiejętności dzielenia się emocjami, uwrażliwiamy na uczucia innych ludzi. Podstawą naszego działania jest rzetelne zdobywanie, pogłębianie i przekazywanie wiedzy przydatnej w pełnieniu różnych odpowiedzialnych ról społecznych. Jesteśmy przekonani, że realizacja naszych założeń zapewni satysfakcję, zadowolenie i godny poziom życia.

2. Cele ogólne - niezbędne umiejętności potrzebne do osiągnięcia głównego celu wychowawczego:

Program wychowawczy Społecznej Szkoły Podstawowej nr 2 w Białymstoku zawiera cele pracy wychowawczej i sposoby ich realizowania.

Cele główne:

1. Stwarzanie atmosfery bezpieczeństwa i miłości powierzonym dzieciom stając się dla nich autorytetem, wzorem i przyjacielem.
2. Integrowanie społeczności szkolnej.
3. Wszechstronny rozwój osobowości ucznia.
4. Wsparcie rodziny w procesie wychowawczym - wspomaganie przez szkołę wychowawczej roli rodziny.
5. Promowanie zdrowego stylu życia.

Uwzględniliśmy również szczególne potrzeby wychowawcze dzieci rozpoczynających edukację szkolną. W programie wyznaczaliśmy następujące cele główne odpowiednie dla I etapu edukacyjnego:

1. Dziecko znajduje swoje miejsce w grupie i działa w niej
2. Dziecko zna normy dobrego zachowania i postępuje zgodnie z przyjętymi zasadami.

Sposób realizacji celów ogólnych zawarty jest w tabelach w rozdziale III

Rozdział III. Długofalowa realizacja celów pracy wychowawczej szkoły

Plan działań wychowawczych dla klas I - III

1. Cel główny: Dziecko znajduje swoje miejsce w grupie i działa w niej

Cele szczegółowe	Zadania prowadzące do realizacji celu szczegółowego	Sposób realizacji	Adresat działań	Odpowiedzialny
1. Poznajemy się przez zabawę	1. Działania nauczyciela prowadzące do samopoznania ucznia oraz integracji z grupą 2. Uczenie właściwej komunikacji, 3. Eliminowanie zachowań agresywnych	- aranżowanie sytuacji ułatwiających zapoznanie się ucznia z grupą, - organizowanie uroczystości klasowych, np. ślubowania, wigilii klasowej, Dnia Matki itp. - wyjazdy na „Zieloną szkołę”, - zapoznanie uczniów ze zwrotami grzecznościowymi i sytuacjami, w których należy ich używać,	Uczniowie kl. I	wychowawcy, nauczyciele ze świetlicy, katecheci
2. Prezentujemy się na zewnątrz lub prezentujemy się dla innych	1. Wdrażanie uczniów do występów publicznych 2. Kształcenie umiejętności prezentowania swoich osiągnięć	- organizowanie przedstawień, występy na apelach szkolnych (np. na Kołonołatniku, podczas akademii na koniec roku), - uczestnictwo w konkursach recytatorskich (np. na Gwiazdkowych harcach), plastycznych,	uczniowie kl. I-III	wychowawcy, nauczyciele sztuki: muzyki, plastyki

2. Cel ogólny: Dziecko zna normy dobrego zachowania i postępuje zgodnie z przyjętymi zasadami

1. Poznajemy regulamin zachowania w instytucjach publicznych	1. Zapoznanie uczniów, jak należy zachowywać się w: - w szkole, - środkach komunikacji miejskiej, - w teatrze, kinie, filharmonii, - w bibliotece i czytelniku szkolnej i miejskiej	- wycieczka po szkole w celu poznania najbliższego otoczenia, - pogadanki w klasie, - gry dramatyczne, - wycieczki do teatru, kina, filharmonii, - lekcja w bibliotece szkolnej, - wycieczka do biblioteki miejskiej.	Uczniowie kl. I	wychowawcy, bibliotekarki, rodzice
--	---	--	-----------------	------------------------------------

3.1 Cel ogólny: Stwarzanie atmosfery bezpieczeństwa dzieci i młodzieży, stając się dla nich autorytetem, wzorem i przyjacielem.

Cele szczegółowe	Zadania prowadzące do realizacji celu szczegółowego	Sposób realizacji	Adresat działań	Odpowiedzialny
1 Nauczyciel przyjaciele m ucznia	1. Podmiotowe traktowanie ucznia	- nawiązanie indywidualnego kontaktu z uczniami - pogadanki na godzinach wychowawczych - zapoznanie uczniów z wewnątrzszkolnym systemem oceniania - systematyczny kontakt z rodzicami, - rozmowy indywidualne z rodzicami i uczniami	Uczniowie kl. I-VI	Wszyscy nauczyciele Wychowawcy klas, Pedagog Dyrektor, Pedagog, Nauczyciele
2. Opieka pedagogiczno - psychologiczna nad uczniami	- Przekazanie uczniom informacji u kogo mogą szukać pomocy w trudnych sytuacjach, - rozwiązywanie problemów klasy -informowanie uczniów o sposobie sprawdzania wiedzy i umiejętności /o częstotliwości klasówek kartkówek, testów/, ... - Diagnozowanie potrzeb dzieci i młodzieży ze szczególnym uwzględnieniem między innymi problemów uczniów alergicznych (bezpośrednie sąsiedztwo ogródków działkowych), i nadpobudliwych.	- praca indywidualna z uczniami, - zajęcia korekcyjno – kompensacyjne z uczniami, - współpraca pedagoga szkolnego z uczniami i nauczycielami, - terapia pedagogiczna, - treningi ortograficzne, -- konsultacja z rodzicami w zakresie potrzeby badań w poradni uczniów ze szczególnymi trudnościami w nauce 1. Otaczanie szczególną opieką uczniów o specjalnych potrzebach edukacyjnych. 2. Obserwacja uczniów klas 0-III w kierunku wczesnej diagnozy specyficznych trudności szkolnych. 3. Wczesne wykrywanie trudności typu dyslektycznego wśród uczniów kl. IV-VI 4. Specjalistyczna pomoc uczniom w zakresie wyrównywania mikrodeficytów rozwojowych 5. Współpraca szkoły i domu z Poradnią Psychologiczno – Pedagogiczną nr1	Wszyscy uczniowie ze szczególnym uwzględnieniem klasy V, rodzice	Pedagog szkolny, nauczyciele rodzice

3. Troska o bezpieczeństwo uczniów	<p>1 Realizacja programu wychowania komunikacyjnego; - zasady bezpiecznego poruszania się w szkole i poza szkołą</p> <p>2 Zapewnienie opieki w godzinach przed i po lekcjach</p> <p>3 Prowadzenie z uczniami klas starszych spotkań, mających na celu uwrażliwienie rodziców i uczniów na zagrożenia cywilizacyjne /narkomania, alkoholizm, niktynizm/ i sposoby ich zapobiegania</p> <p>4 zapewnienie opieki i bezpieczeństwa na terenie szkoły</p>	<ul style="list-style-type: none"> - pogadanki z uczniami, - organizowanie kursu na kartę rowerową, - działalność świetlicy szkolnej, - pogadanki m. innymi lekarzy, psychologów, pedagogów, przedstawiciele policji - dyżury nauczycieli w czasie przerw międzylekcyjnych; - zorganizowanie zajęć pozalekcyjnych, m. innymi koła zainteresowań, zajęcia wyrównawcze, pogadanki; - propagowaniem. Innymi na apelach szkolnych, spotkaniach z rodzicami – idei wzajemnej pomocy i życzliwości wśród ludzi, dopasowanie ławek i krzeseł do wzrostu uczniów 	<p>Uczniowie Kl. I-VI</p> <p>rodzice</p> <p>Uczniowie kl. V i VI</p>	<p>Wychowawcy klas, nauczyciel techniki, pedagog, wychowawcy świetlicy Nauczyciele pedagog Rada Nauczycieli</p>
------------------------------------	--	--	--	---

3.2 Cel ogólny: Integrowanie społeczności szkolnej

Cele szczegółowe	Zadania prowadzące do realizacji celu szczegółowego	Sposób realizacji	Adresat działań	Odpowiedzialny
1. Kształtowanie właściwych postaw w grupie rówieśniczej	<p>1. Stworzenie warunków do wzajemnego poznania się uczniów.</p> <p>2. Przekazanie informacji na temat prawidłowych zachowań ucznia w grupie rówieśniczej; pokazanie uczniom pozytywnych wzorców do naśladowania</p> <p>3. Integracja zespołu klasowego.</p> <p>4. Ustalanie klasowych zasad postępowania.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - zajęcia integracyjne na godzinach wychowawczych i innych lekcjach - uroczystości i imprezy klasowe i szkolne; wycieczki, „Zielone szkoły” - spisywanie kontraktów - pogadanki, dramy na godz. wych - obejrzenie i omówienie stosownego filmu lub spektaklu, podkreślenie pozytywnych wzorców podczas omawiania lektur na lekcjach j. Polskiego 	<p>Uczniowie</p> <p>Rodzice</p>	<p>Wychowawcy,</p> <p>Nauczyciele</p> <p>Rodzice</p>
2. Rozwijanie poczucia odpowiedzialności za siebie i innych, demokratyzacja życia w szkole.	<p>1. Przestrzeganie prawidłowego, zgodnego z regulaminem zachowania się uczniów w szkole</p> <p>2. Przestrzeganie zasad i norm dobrego wychowania</p> <p>3. Praca ucznia na rzecz innej osoby, klasy, szkoły, otoczenia; wyrabianie wrażliwości ekologicznej</p>	<ul style="list-style-type: none"> - zapoznanie z regulaminem szkoły - wybór samorządu klasowego i przedstawicieli do Rady Uczniów - wyeliminowanie wulgaryzmów, rękoczynów - włączenie uczniów do odpowiedzialności za wygląd klasy, szkoły; „Sprzątanie świata” - organizowanie Dnia Ziemi, - dokarmianie zimą ptaków 	<p>Uczniowie</p>	<p>Wychowawcy,</p> <p>Rodzice,</p> <p>personel szkoły</p> <p>Rada Uczniów</p> <p>Nauczyciel biologii</p>

3.3 Cel ogólny: Wszechstronny rozwój osobowości ucznia

Cele szczegółowe	Zadania prowadzące do realizacji celu szczegółowego	Sposób realizacji	Adresat działań	Odpowiedzialny
1. Rozwijanie poczucia odpowiedzialności za siebie i innych	<p>1 Tworzenie grup zadaniowych w klasie odpowiedzialnych za realizację określonych celów</p> <p>2 Wyrabianie nawyku kulturalnego zachowania się uczniów wobec siebie, nauczycieli i osób starszych – przestrzeganie zasad i norm dobrego wychowania na co dzień</p> <p>3. Przestrzeganie prawidłowego, zgodnego z regulaminem zachowania się uczniów w szkole</p> <p>4. Poszanowanie cudzego dobra materialnego i osobistego</p> <p>5. wyrabianie wrażliwości ekologicznej</p>	<p>-pomoc uczniom słabszym,</p> <p>-gazetki klasowe,</p> <p>-porządek w klasie</p> <p>-poznanie zasad fair play</p> <p>-wylimitowanie rękoczynów i wulgaryzmów</p> <p>-zapoznanie z regulaminem szkoły</p> <p>-dbanie o sprzęt szkolny i pomoce,</p> <p>-konkursy na najładniejszą klasę,</p> <p>-ukazywanie szkodliwości zjawisk wandalizmu, kradzieży, przemocy</p> <p>-organizowanie w szkole Dnia Ziemi</p> <p>-organizowanie wycieczek środowiskowych i krajobrazowych</p> <p>-sprzątanie i dbałość o czystość naszego otoczenia przyrodniczego</p> <p>-dokarmianie zimą ptaków</p> <p>-przeprowadzanie klasowych i szkolnych</p>	Wszyscy uczniowie	Nauczyciele, uczniowie, rodzice, personel szkoły
2. Wychowanie w duchu pokoju i tolerancji	<p>1. Zapoznanie uczniów z mniejszościami narodowymi mieszkającymi w naszym regionie: białoruską, litewską, ukraińską i innymi.</p> <p>2. Wyrabianie u uczniów tolerancji w stosunku do innych przekonań i poglądów</p> <p>3. Kształtowanie postaw pokojowego rozwiązywania problemów w życiu osobistym, rodzinnym, narodowym</p>	<p>-pogadanki na religii,</p> <p>-ukazanie równości wszystkich wyznań z okazji różnych uroczystości</p> <p>-kształtowanie umiejętności życia w prawdzie, odrzucanie fałszu i zakłamania</p> <p>-podkreślanie znaczenia pokoju (apele okolicznościowe, gazetki, lekcje),</p> <p>-zgodne z tradycją polską organizowanie dzielenia się opłatkiem;</p> <p>-spotkania z przedstawicielami mniejszości narodowych,</p>	Wszyscy uczniowie Rodzice	Katecheci, nauczyciele, rodzice, uczniowie, zaproszeni lektorzy

3.4 Cel ogólny: Wsparcie rodziny w procesie wychowawczym.

Cele szczegółowe	Zadania prowadzące do realizacji celu szczegółowego	Sposób realizacji	Adresat działań	Odpowiedzialny
1 Akceptacja znaczenia rodziny w życiu człowieka.	Podkreślenie roli rodziny	Pogadanki na godzinach wychowawczych	Wszyscy uczniowie	Wychowawcy, nauczyciele, rodzice
2 Włączenie rodziców w organizowanie pracy szkoły.	1. Przeprowadzenie konsultacji z rodzicami na temat ich oczekiwań odnośnie pracy wychowawczej 2. Poinformowanie rodziców o kryteriach ocen z zachowania 3. Współpraca szkoły z domem rodzinnym dziecka 4. Włączenie rodziców w organizację imprez szkolnych	-wywiady, -spotkania indywidualne z rodzicami -Kołonotatnik, -zakończenie roku szkolnego, -wspólne pikniki.	Wszyscy uczniowie i rodzice	Wychowawcy Nauczyciele Rodzice
3. Pedagogizacja rodziców	1. Zaznajomienie rodziców z pracą szkoły i problemami, z którymi boryka się ta placówka 2. Informowanie o ocenach i zachowaniach uczniów 3. Rozwiązywanie wspólnie z rodzicami trudnych sytuacji wychowawczych. 4. Podkreślanie wagi wczesnej obserwacji i diagnozy uczniów z wybiórczymi trudnościami w nauce.	-wywiady, - rozmowy indywidualne z nauczycielami, rodzicami, - pogadanki pedagoga szkolnego i zaproszonych gości	Rodzice	Dyrektor, wychowawcy, pedagog, Zaproszeni goście

3.5 Cel ogólny: Promowanie zdrowego stylu życia

Cele szczegółowe	Zadania prowadzące do realizacji celu szczegółowego	Sposób realizacji	Adresat działań	Odpowiedzialny
1. Dbanie o higienę osobistą, wygląd zewnętrzny i prawidłową postawę	1. Przekazywanie uczniom zasad higieny osobistej 2. Kształtowanie prawidłowej postawy 3. Rozwijanie sprawności fizycznej	- pogadanki na godzinie wychowawczej i „wywiadówkach”, biologii, wychowaniu fizycznym. - zwracanie uwagi na lekcji, przerwie, - odpowiednie przygotowanie pracowni, - ćwiczenia na w-f, na SKS-u i podczas zawodów sportowych	Uczniowie Rodzice	Wychowawca klasy, Nauczyciele, pedagog Nauczyciele

Program wychowawczy SSP nr 2 w Białymstoku

2. Zapoznanie z zasadami zdrowego i racjonalnego odżywiania się	1. Zapoznanie uczniów z potrzebami żywieniowymi człowieka. 2. Przedstawienie uczniom skutków niewłaściwego odżywiania się 3. Zapoznanie uczniów ze zdrową żywnością	Pogadanki na godzinie wychowawczej, biologii	Uczniowie	Wychowawca, nauczyciele, pedagog
3. Zapoznanie z formami aktywnego spędzania czasu wolnego	1. Przewidywanie wpływu właściwego odpoczynku na zdrowie psychiczne i fizyczne człowieka 2. Zapoznanie uczniów z zasadami i przepisami organizowania zajęć ruchowych w trosce o ich zdrowie i bezpieczeństwo 3. Rozwijanie sprawności fizycznej uczniów.	- na godzinie wychowawczej, biologii, w- f, zielonej szkole, piknikach - gry i zabawy na godz. Wychowawczej, w-f, wycieczkach, biwakach, zaj. pozalekcyjnych, „Zielonych szkołach” - zajęcia sportowe na lekcjach w-f, zajęcia pozalekcyjne, SKS - wyjścia do kina, teatru,	Uczniowie	Wychowawca, nauczyciele, pedagog
4. Nauka asertywności eliminowania zachowań agresywnych	1. Ćwiczenie z uczniami prawidłowych reakcji w sytuacjach konfliktowych 2. Realizacja zasady fair- play 3. Uświadomienie uczniom, że dbanie o dobre kontakty z innymi ludźmi, nie oznacza rezygnacji z własnej autonomii, godności i prawa do decydowania o sobie.	- omówienie prawidłowego postępowania w sytuacjach: „zła ocena”, „niesprawiedliwa lub obraźliwa uwaga”. - podczas omawiania gier zespołowych i w czasie zajęć podkreślanie i egzekwowanie umiejętności godnego przegrywania i szacunku do przeciwnika - ustalenie z uczniami zasad zabierania głosu, współ-pracy w zespole i podziału ról. - przekazanie uczniom zasad prawidłowej dyskusji, a następnie ich respektowania.	Wszyscy uczniowie	Wychowawca, nauczyciele, pedagog Zaproszeni sportowcy
5. Kształtowanie umiejętności odmawiania na niewłaściwe propozycje	1. Przekazywanie uczniom wiedzy na temat szkodliwego oddziaływania używek, alkoholu i narkotyków. 2. Ćwiczenia w formowaniu komunikatów odmownych	- pogadanki na godzinach biologii i wychowawczych, spotkaniach z rodzicami	Uczniowie klas starszych, Rodzice	Wychowawca, nauczyciel biologii, pedagog

Rozdział IV. Inne realizowane treści wychowawcze

1. Edukacja filozoficzna

- starożytne wezwanie: „Poznaj samego siebie” a zawsze aktualne pytania: Kim jestem? Skąd przychodzę? Dokąd zmierzam? Jaki jest sens życia ludzkiego? (godziny wychowawcze, j. polski, matematyka, historia)
- filozofia jako „umiłowanie mądrości” (historia, j. polski, przyroda, plastyka, muzyka, matematyka)
- starożytna Grecja jako miejsce narodzenia filozofii (historia, j. polski, sztuka - plastyka)
- najwybitniejsi przedstawiciele filozofii starożytnej: Sokrates, Platon, Arystoteles (historia, matematyka, j. polski, sztuka plastyka)

2. Edukacja prozdrowotna - patrz rozdz. III tabela 3.5 a ponadto:

- higiena otoczenia: wpływ hałasu i nadmiernego nasłonecznienia na zdrowie człowieka (przyroda, technika, w-f),
- żywność i żywienie: a). skład żywności, układanie jadłospisów ze względu na stan zdrowia, wiek, rodzaj pracy i nawyki (przyroda, technika, godz. wych.),
b). przechowywanie żywności (przyroda, technika),
- bezpieczeństwo i pierwsza pomoc: pierwsza pomoc w najczęstszych przypadkach zagrożenia życia, np. sztuczne oddychanie, masaż serca, sprawdzanie tętna i oddechu (przyroda, w-f, godz. wych., j. polski),
- aktywność ruchowa i umysłowa:
a). wypoczynek aktywny i bierny (przyroda, godz. wych., w-f),
b). aktywność fizyczna w różnych okresach życia (przyroda, w-f, godz. wych.)
c). higiena pracy umysłowej i snu (przyroda, godz. wych.)
d). osoby niepełnosprawne i ich potrzeby (godz. wych., j. polski)
- poczucie własnej wartości, dawanie i przyjmowanie wsparcia, asertywność (j. polski, sztuka plastyka, matematyka, przyroda, godz. wych.)

3. Edukacja ekologiczna - patrz rozdz. III tabela 3.3 pkt.1 a ponadto:

- różnorodność biologiczna (gatunkowa, genetyczna oraz ekosystemów) - znaczenie jej ochrony (przyroda, godz. wych.),
- przyczyny i skutki niepożądanych zmian w atmosferze (przyroda)
- żywność, oddziaływanie produkcji żywności na środowisko (przyroda, godz. wych.)

4. Edukacja czytelnicza i medialna:

- dokumenty gromadzone w bibliotece i ich wartość informacyjna,
- opis i spis bibliograficzny; zestawienie tematyczne (j. polski, historia, matematyka, przyroda)
- pojęcia komunikacji medialnej: znak, symbol, kod, język (informatyka, j. polski)
- drogi, formy i kanały komunikowania się ludzi (j. polski, godz. wych., pozostałe przedmioty)
- formy komunikatów medialnych: słownych, pisemnych, obrazowych, dźwiękowych, filmowych i multimedialnych (wszystkie przedmioty)
- kody ikoniczne i symboliczne; język poszczególnych mediów (j. polski, informatyka, matematyka)
- słowo, gest i ruch jako forma wypowiedzi w życiu i w teatrze, gry dramatyczne, inscenizacje, teatr, kabaret szkolny (j. polski, historia, muzyka, plastyka)
- media jako środki poznania historii i współczesności (j. polski, informatyka, historia)

- podstawy projektowania i wykonywania różnych form komunikatów medialnych (informatyka, j. polski)
5. Edukacja regionalna:
- położenie i zróżnicowanie przestrzenne elementów środowiska geograficznego regionu (przyroda, j. polski, historia)
 - rola regionu i jego związki z innymi regionami Polski (przyroda, j. polski, historia)
 - charakterystyka i pochodzenie społeczności regionalnej (g. wych, j. polski, historia, sztuka plastyka)
 - język regionalny, gwary i nazewnictwo regionalne, miejscowe nazwy, imiona i nazwiska (j. polski, historia, godz. wych.)
 - elementy dziejów kultury regionalnej, regionalne tradycje, obyczaje i zwyczaje, muzyka (g. wych., j. polski, historia, sztuka muzyka, plastyka)
 - główne zabytki przyrody i architektury w regionie (przyroda, sztuka plastyka, j. polski, historia)
 - historia i tradycja własnej rodziny na tle historii i tradycji regionu (j. polski, historia, sztuka plastyka, godz. wych.)
6. Wychowanie do życia w społeczeństwie.
Wychowanie do życia w rodzinie - patrz rozdz. III tabela 3.4
7. Wychowanie patriotyczne i obywatelskie - patrz rozdz. III tabela 3.3 pkt 2
8. Obrona cywilna:
- pożary - przyczyny, zabezpieczenie przeciw powstawaniu, postępowanie w razie pożaru
 - wypadki drogowe i inne - przyczyny, zapobieganie, pomoc przedlekarska, informacja o wypadkach,
 - powódź - pogotowie przeciwpowodziowe, alarm, postępowanie w razie zagrożenia powodzią,
 - ochrona środowiska - jak postępować przed wakacjami, aby nie niszczyć środowiska naturalnego
 - przygotowanie się do ewakuacji z budynku szkolnego na wypadek zagrożenia

Rozdział V. Podkreślenie roli nauczyciela wychowawcy

Nauczyciele, w swojej pracy wychowawczej, wspierając w tym zakresie obowiązki rodziców dążą do tego, aby w szczególności:

- (Nasza) szkoła była miejscem przyjaznym, w którym każdy czuje się bezpiecznie;
- uczniowie znajdowali w szkole środowisko wszechstronnego rozwoju osobowego - intelektualnego, psychicznego, społecznego, zdrowotnego, estetycznego, moralnego i duchowego;
- uczniowie rozwijali w sobie dociekliwość poznawczą skierowaną na poszukiwanie dobra, piękna, prawdy w świecie;
- uczniowie mieli świadomość życiowej przydatności zarówno poszczególnych przedmiotów szkolnych, jak i całej edukacji na danym etapie;
- uczniowie poszukiwali, odkrywali i dążyli na drodze rzetelnej pracy do osiągnięcia wielkich celów życiowych i wartości ważnych do odnalezienia własnego miejsca w świecie;
- uczniowie kształtowali w sobie postawę dialogu, umiejętności słuchania innych i rozumienia ich poglądów: umieli współdziałać i współtworzyć w szkole wspólnotę nauczycieli i uczniów.

Dlatego chcemy podkreślić wielką rolę wychowawczą szkoły i znaczenie nauczyciela - wychowawcy. Nauczyciel-wychowawca, wykorzystując swoje profesjonalne przygotowanie, umie diagnozować nie tylko potrzeby swoich uczniów, lecz także potrzeby i oczekiwania ich rodziców. Rodzice pragnęliby zobaczyć w wychowawcy klasy osobę szczerze zainteresowaną pomocą w rozwoju ich dziecka, osobę przyjazną i kompetentną. Ważnym elementem decydującym o sukcesie wychowawczym nauczyciela jest umiejętność starannej informacji o swoich odczuciach, obserwacjach i zamierzeniach względem klasy i poszczególnych uczniów.

Program wychowawczy naszej szkoły jest spójny z planem pracy szkoły.

Treści wychowawcze ujęte w programie wychowawczym, będą realizowane z uwzględnieniem możliwości rozwojowych dzieci i młodzieży poprzez:

- tematykę godzin wychowawczych – podanych w rozdziale III
- organizowanie „Zielonych szkół” - oddzielny plan pracy przygotowywany przez kierowników „Zielonych szkół” klas I-III, IV-VI – oraz innych wyjazdów krajoznawczo-turystycznych i edukacyjnych;
- imprezy i spotkania o charakterze integrującym oraz kultywujących nasze tradycje (wycieczki, spotkania okolicznościowe, np.: andrzejkowe, wigilijne),
- realizację zadań wynikających z kalendarza imprez i uroczystości szkolnych,
- comiesięczne apele szkolne prezentujące osiągnięcia naszych uczniów i ich potrzeby,
- program Rady Uczniów oparty na demokratyzacji życia szkoły;
- wprowadzenie i ewaluację przedmiotowych systemów oceniania zgodnych z wewnątrzszkolnym systemem oceniania;
- przestrzegania regulaminu ucznia;
- plan zajęć pozalekcyjnych - kół zainteresowań, zajęć wyrównawczych, itp.

Realizacja treści wychowawczych na powyższych polach będzie na bieżąco badana, takimi narzędziami jak: wywiady, rozmowy, wypowiedzi pisemne na zadany temat i poddawana ewaluacji oraz przedstawiana w sprawozdaniach pisemnych i ustnych na Radach Nauczycieli

w zależności od potrzeb, jednak nie rzadziej niż: na półrocze i zakończenie roku szkolnego. Za realizację programu wychowawczego odpowiedzialna jest cała społeczność szkolna, wszyscy nauczyciele i pozostali pracownicy, a także uczniowie i rodzice,

Rozdział VI. Sylwetka absolwenta naszej szkoły

Absolwent szkoły samodzielnie funkcjonuje w otaczającym go świecie. Łatwo nawiązuje kontakty; ma swój krąg przyjaciół. Wierzy w siebie i swoje możliwości. Ma określone zainteresowania, które pomogą mu dokonać wyboru dalszej drogi kształcenia. Potrafi argumentować własne wybory i bronić swoich racji zgodnie z prezentowanymi poglądami.

- **Jest samodzielny.** Uświadamia sobie zalety życia w zgodzie z samym sobą i środowiskiem. Potrafi stawiać sobie cele i je realizować. Potrafi korzystać z różnych źródeł informacji.
- **Jest otwarty.** Dobrze współpracuje w grupie. Zna zasady demokracji i umiejętnie je stosuje w społeczności szkolnej. Jest otwarty na wszelkie zmiany. Potrafi dyskutować; umie poszukiwać rozwiązań kompromisowych.
- **Jest odpowiedzialny.** Gotów jest ponosić odpowiedzialność za swoje postępowanie i swoje decyzje - potrafi przyznać się do błędu i wykazuje odwagę cywilną. W działaniu zbiorowym wykazuje poczucie odpowiedzialności za efekty pracy grupy. Zna swoje prawa i obowiązki, potrafi z nich korzystać.
- **Jest ciekawy świata.** Dąży do rozwijania własnych zainteresowań, własnej osobowości. Uczestniczy w seansach filmowych, teatralnych, potrafi właściwie odbierać i interpretować przekazywane tam wartości.
- **Jest krytyczny.** Z dystansem podchodzi do uzyskiwanych informacji; potrafi je weryfikować w oparciu o alternatywne źródła wiedzy. Odróżnia fikcję od świata realnego w przekazach medialnych. Rozumie procesy zachodzące w integrującej się Europie.
- **Jest rozważny.** Potrafi oceniać wydarzenia zagrażające życiu oraz sytuacje wymagające od ludzi wspólnego działania. Ma ugruntowane nawyki higieniczne: dba o higienę osobistą i wygląd zewnętrzny, zdrowo i racjonalnie odżywia się, planuje swoją pracę i wypoczynek, aktywnie spędza wolny czas, prowadzi życie bez nałogów.
- **Jest uczciwy.** Zna normy i zasady moralne i stosuje je zgodnie z przyjętą hierarchią wartości. Umie stopniować oceny moralne i dokonywać wyboru w sytuacjach trudnych i niejednoznacznych.
- **Jest tolerancyjny.** Cechuje go postawa tolerancji wobec odmienności narodowych, kulturowych, rasowych, światopoglądowych i in. Rozumie, że różnice między ludźmi są czymś normalnym i pożądanym.
- **Jest punktualny.** Szanuje czas swój i innych ludzi. Dotrzymuje terminów. Rozdział V

VII. Kalendarz uroczystości szkolnych - treści wychowawcze.

Wrzesień	<p>Rozpoczęcie roku szkolnego</p> <p>Uroczystość ślubowania klas I-szych:</p> <p>Czego oczekujemy wzajemnie- spotkanie z klasą 1</p>	<ul style="list-style-type: none"> • kultywowanie tradycji • kultura osobista • świadomość przynależności do grupy • wskazanie na te elementy obyczajowości i tradycji szkolnej, które łączą społeczność uczniowską • integracja uczniów • rozbudzanie poczucia odpowiedzialności, umiejętności pracy w grupie • zapoznanie uczniów ze szkołą, z zasadami zachowania panującymi w placówce, nauczycielami uczącymi • nowe przyjaźnie i znajomości • integracja klasy
Październik	<p>Dzień Edukacji Narodowej</p> <p>Turniej sportowy- kl. V – VI,</p> <p>Konkurs recytatorski klas młodszych i klas starszych - obchody rocznic wskazanych przez sejm</p>	<ul style="list-style-type: none"> • szacunek do pracy nauczycieli • kultywowanie tradycji • propagowanie postaw i zachowań zmierzających do podniesienia sprawności fizycznej i dbałości o zdrowie, • umiejętność współpracy w zespole, • zasady fair play w sporcie - propagowanie idei zdrowej konkurencji • rozwijanie wiary we własne możliwości • uwrażliwienie na piękno słowa poetyckiego • rozwijanie wrażliwości estetycznej • uświadomienie związków literatury z historią
Listopad	<p>Święto Odzyskania Niepodległości - uroczysty apel</p> <p>Ogólnoszkolna dyskoteka andrzejkowa</p>	<ul style="list-style-type: none"> • budzenie uczucia patriotyzmu • szacunek dla symboli narodowych • rzetelny stosunek do przeszłości • poszanowanie historii własnego kraju • budzenie poczucia współodpowiedzialności za właściwą atmosferę spotkań pozalekcyjnych • integracja społeczności szkolnej • wskazywanie ciekawych form spędzania czasu wolnego w gronie rówieśników
Grudzień	<p>„Szkolne spotkania wigilijne”</p>	<ul style="list-style-type: none"> • integracja uczniów • poszanowanie tradycji • wskazanie na tolerancję jako czynnik warunkujący

	<p>Konkursy szkolne i pozaszkolne m. in. konkurs matematyczne, „Gwiazdkowe harce”,</p> <p>Pomagamy ptakom i zwierzętom przetrwać zimę.</p>	<p>właściwe współzycie w klasie, szkole, społeczeństwie</p> <ul style="list-style-type: none"> • budzenie wrażliwości estetycznej • uwrażliwienie na konieczność kontaktów z różnymi formami kultury • umiejętność prezentowania własnych zdolności • kultura osobista • wdrażanie do samodzielnego zdobywania wiadomości • przygotowywanie do korzystania z różnych źródeł wiedzy • uświadamianie konieczności właściwej organizacji pracy • kształtowanie życzliwego, humanitarnego stosunku do zwierząt • uświadomienie dwustronnej zależności zwierząt i człowieka
Styczeń	<p>„Kołonoatnik”</p> <p>Konkursy historyczne i plastyczne</p>	<ul style="list-style-type: none"> • prezentacja osiągnięć edukacyjnych uczniów • rozbudzanie ciekawości poznawczej • praca w grupie • uświadomienie związków literatury i historii ze sztuką • poszanowanie wartości humanistycznych i estetycznych • pogłębianie zainteresowań przeszłością i zachodzącymi w niej procesami i wydarzeniami • motywacja do własnej twórczości
Luty	<p>Zawody sportowe wg harmonogramu SZS m. in. tenis stołowy, pływanie</p> <p>Spotkanie karnawałowe: nauczycieli, rodziców i dzieci (bal przebierańców)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • kształcenie umiejętności współpracy • propagowanie idei zdrowej konkurencji • integracja nauczycieli, rodziców i dzieci • kształtowanie właściwego stosunku do norm kultury bycia i form towarzyskich
Marzec	<p>Święto matematyki - „Kangur”, Turniej Matematyczny w Warszawie</p> <p>Konkurs ortograficzny klas młodszych</p> <p>Bezpieczeństwo na drodze</p>	<ul style="list-style-type: none"> • umiejętność wykorzystywania zdobytej wiedzy • umiejętność godnego reprezentowania szkoły • uwrażliwienie na poprawność językową • organizowanie pracy zespołowej • uświadamianie konieczności przestrzegania przez jednostkę określonych reguł jako czynnika wpływającego na dobro grupy • kształtowanie poczucia odpowiedzialności własne i innych • wpajanie podstawowych zasad bezpiecznego poruszania się na drodze
Kwiecień	<p>„Święto Ziemi” i konkurs</p>	<ul style="list-style-type: none"> • budzenie wrażliwości na piękno przyrody

	ekologiczny Przeгляд teatrów i kabaretów	<ul style="list-style-type: none"> kształtowanie właściwych, aktywnych postaw wobec przyrody i jej ochrony budzenie współodpowiedzialności za stan środowiska w przyszłości współpraca w zespole uwrażliwienie na konieczność kontaktów z różnymi formami kultury budzenie wrażliwości estetycznej
Maj	Rocznica Uchwalenia Konstytucji 3-go Maja „Zielona szkoła” klas I-III klas IV-VI,	<ul style="list-style-type: none"> budzenie uczucia patriotyzmu szacunek dla symboli narodowych rzetelny stosunek do przeszłości poszanowanie historii własnego kraju integracja uczniów upowszechnianie atrakcyjnych form spędzania czasu wolnego możliwość ścisłej współpracy wychowawców i uczniów (całą dobą) poznawanie różnych regionów kraju umiejętność pracy „poza murami szkoły”
Czerwiec	Dzień Dziecka - Święto szkoły – piknik uczniów, rodziców i pracowników szkoły – połączony z aukcją prac plastycznych uczniów, występami muzycznymi, kiermaszem książek	<ul style="list-style-type: none"> zainteresowanie historią i tradycją szkoły umacnianie poczucia więzi z całą społecznością szkolną wyrobienie u uczniów przekonania o współdecydowaniu i współodpowiedzialności za kształt szkoły wyrabianie umiejętności działania zespołowego upowszechnianie atrakcyjnych form spędzania czasu wolnego kultura osobista świadomość przynależności do grupy budzenie szacunku do książek

Rozdział VIII. Integracja wychowawczych działań szkoły i rodziny.

Realizacja powyższego planu spoczywa na wszystkich nauczycielach i pracownikach szkoły. Społeczny charakter placówki wyznacza też szczególne miejsce w szkolnej społeczności rodzicom, którzy jako członkowie „Towarzystwa Oświatowego Narewska” osoby prowadzącej szkołę, a poprzez demokratycznie wybrany Zarząd „Towarzystwa Oświatowego Narewska” w sposób kreatywny wpływają również na model wychowawczy szkoły.

W swoich działaniach szkoła zachęca rodziców do współpracy w realizowaniu naszych zamierzeń, które są niczym innym jak wsparciem wychowawczej roli rodziny.

Zapraszamy więc, wszystkich rodziców, zrzeszonych i nie zrzeszonych w „Towarzystwie Oświatowym Narewska” i innych towarzystwa działających na rzecz oświaty w Polsce do współpracy w realizowaniu naszych zamierzeń, które są niczym innym jak wsparciem wychowawczej roli rodziny.

Realizacja programu wychowania ma nie tylko zapewnić młodzieży radosne, pełne bezpieczeństwa przebywanie w naszej szkole, ale także dostarczyć rodzicom niezbędnej wiedzy dotyczącej procesu wychowawczego oraz wyposażyć ich w umiejętności dzięki którym łatwiejsza będzie współpraca szkoły i rodziny we wspólnym dziele jakim jest praca wychowawcza.

Program wychowawczy szkoły, po konsultacjach z:

- Radą Nauczycieli
- Samorządem Uczniowskim,
- Zarządem „Towarzystwa Oświatowego Narewska”,

opracowała komisja w składzie:

1. mgr Aneta Pułka – przewodnicząca komisji,
2. mgr Piotr Olchowik
3. mgr Wiesław Miks
4. mgr Anna Sarosiek
5. mgr Agata Rzepniewska-Kuźel

Zatwierdzono, po ewaluacji na RN 5.05.2016 roku

Dyrektor ZSS nr 2

mgr Andrzej Kryszew

Prezes Towarzystwa Oświatowego Narewska

mgr Agnieszka Podziewska-Trochimko